RODOLJUB.

Glasilo „Slovenskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja **1.** in **3. soboto vsakega meseca** (ali če je na ta dan praznik, dan poprej) ter stane **70 kr.** na leto. — Članom „Slovenskega društva“ pošilja se list brezplačno. — Za **oznanila** plačuje se od dvostopne petit-vrste **8 kr.**, če se enkrat tiska; **12 kr.** če se dvakrat, in **15. kr.** če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati **„Národni Tiskarni“ v Ljubljani**, vsi spisi in dopisi pa uredništvu **„Rodoljuba“** ali pa odboru **„Slovenskega društva“ v Ljubljani.** — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

20. štev. **V Ljubljani,** dne 20. oktobra 1894. **IV. leto.**

Notranjskim volilcem!

Leto dnij je tega, kar so vrli notranjski volilci sijajno dokazali, da jih navdaja stara unema za gospodarsko in narodno blagostanje slovenskega naroda, da jih prešinja staro neomahljivo in nepodkupljivo rodoljubje, katero priznava ves slovenski svet, ki je zategadelj naši Notranjski navzdel časten in značilen pridevek, jo imenoval zavedno Notranjsko.

Pri lanski volitvi po trdem, a za Notranjce toliko bolj častnem boju je bil voljen deželnim poslancem nepozabni Jurij Kraigher, mož, ki je imel vsa svojstva, potrebna deželnemu poslancu, in ki bi bil svojemu volilnemu okraju, kranjski deželi in sploh vsemu slovenskemu narodu mnogo koristil, da mu neizprosna usoda ni pretrgala niti življenja.

In sedaj ima Notranjska zopet stopiti na volišče in izbrati novega poslanca, ki ima zastopati njene potrebe in njene koristi.

Stranka, ki je svoj čas delovala zoper Hinka Kavčiča, tega uzornega poštenjaka, in še v grob metala za njim psovke ter ga sramotila pred vsem svetom, tista stranka, ki je rogovilila zoper Jurija Kraigherja, moža čistega značaja in plemenitega srca, tista stranka hoče tudi poseči v letošnjo volitev, in kar se ji prej ni nikdar posrečilo, to upa doseči to pót: izpodriniti narodnega moža in spraviti v deželni zbor kimovca, ki bo slepo ubogal svoje tovariše v črni suknji.

Nasprotna stranka deluje že mesece in mesece. Kapelani in župniki se plazijo že več tednov po hišah in nagovarjajo ljudi; po revnih kočah, kamor prej niso nikdar prišli, jih najdeš sedaj; prijazni so, kakor samo takrat, kadar biro pobirajo. Niso varčni z besedami. Raz prižnic hujskajo ljudstvo zoper narodno stranko, v spovednicah hujskajo žene zoper može, otroke zoper stariše, lažejo in obrekujejo kar se dá. Kakor da bi šlo za križarsko vojsko, tako begajo ljudstvo in vsaka druga beseda jim je „liberalec.“

LISTEK.

Kakó se v pošteni občini krupalovski popravljajo vratica pri čednikovi bajti.

Na sveti Jožef pridem v Krupalovo, še precej veliko vas, s cerkvijo, pristavo, farno in lovsko hišo. Pri bajti, na kateri je lesena deska z obledelim napisom: „Oskrbovalnica majhnih otrok“ (iz tega spoznam, da je vaškega čednika) se ustavim. Duri se odpró in iž njih stopi velik mož v prtenicah, kratkem kožuhu, s kučmo iz janjčjih kož na glavi. Ogleda se okolo po dvorišču, kjer rije v gnoju velik prašič, pa gre k vrtnemu plotu, potrese ga in sune s svojo leseno cokljo v vrata, zbita iz lat, da se omajajo in zvrnejo na vrt. Na to jo mahne z dvorišča ven ter gre mimo vodnjaka, okolo Petra, Majarona, Brentača, okolo židove hiše, šole in farovža k cerkvi, tam poljubi križ in obrne se v pravo na cesto k modro pobarvani hiši, na kateri je plošča z napisom: „Občinsko predstojništvo“.

Odpre duri in vpraša domačega fanta: „Ali je oče doma?“

„Je!“ reče deček, ter mu pokaže vrata.

Čednik sname kučmo ter potrka.

„Naprej!“ oglasi se znotraj župan.

Pastir stopi v sobo. „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“

Župan sedi za mizo; na glavi ima kučmo, v roki lulo in študira neki dopis od glavarstva. Povzdignivši nekoliko čepico odgovori: „Na veke, Tomaž! Kaj mi poveš?“

Čednik obstoji s kučmo v roki: „Rad bi Vas nekaj prosil, gospod župan!“

„Že zopet! Kaj pa hočeš?“

„Težko, zelo težko mi je, gospod župan — ali moj Bog, kaj hočem drugega, ko moram.“

„Takó govori!“

„Gospod župan, prišel sem Vas prosit, da mi popravite plot in vratica pri vrtu“.

Ali jih poznate te poštenjake, vrli Notranjci?

Ali veste, kako pesem Vam pojo?

Grobno pesem notranjski zavednosti, notranjski poštenosti, notranjskemu rodoljubju.

Kamorkoli pogledamo, nikjer ni videti, da bi bila ta stranka storila kaj dobrega, povsod pa zapazimo, da skuša sejati neslogo in razpor, da bi tako koristila svojim strankarskim namenom.

Doma je začela boj proti „brezvercem“, kakor je krstila vse tiste poštene rodoljube, ki se jej nečejo slepo pokoriti. Ni je v širnem cesarstvu kronovine, da bi bilo prebivalstvo tako verno kakor na Kranjskem, in vender kriče nasprotniki, da je pri nas vera v nevarnosti.

Doma se unemajo za vero, sveti križ sramote, ker v njegovem znamenji agitujejo, na Dunaji pa so zavezniki naših narodnih in verskih nasprotnikov in hodijo z njimi čez dn in strn.

Takoimenovani slovenski konservativci so na Dunaji zavezniki judov in judovskih liberalcev, poganjajo se za koalicijo, ki ima namen vzdržati nadvlado nemške judovsko-liberalne stranke in podpirajo nje politične težnje.

Doma slepijo ljudi, češ, da so prijatelji splošne volilne pravice, na Dunaji pa so poglavitni steber vlade, ki hoče preprečiti splošno volilno pravico.

Doma se unemajo za zboljšanje položaja kmetskega stanu, na Dunaju pa pomagajo nalagati kmetom novih bremen, ko že starih ne morejo zmagovati.

Doma pravijo, da so nasprotniki velekapitalizma in judovskega gospodarstva, na Dunaju pa so glasovali za vse vladne predloge, ki so nasprotne koristim kmetskega stanu in na korist judovskim velekapitalistom.

Glasovali so za premembo denarstva, glasovali za vinsko klavzulo, glasovali za preuredbo domobranstva in povišanje troškov za vojsko. Samo pri premembi denarstva so imeli judje štiri milijone goldinarjev dobička katere sta morala plačati kmet pa meščan. Skratka: naša konservativna stranka dela na Dunaji našemu narodu sovražno politiko, doma pa igra komedijo.

V narodnem oziru se je stranka popolnoma izneverila. Narodnost je proglasila za poganstvo, borbo za narodne pravice za brezverstvo in se zvezala z najsrditejšim nasprotnikom zoper naše narodne težnje.

Konservativna stranka se je pognala v boj za ohranitev nemških napisov v Ljubljani in roko v roko hodi z največjimi nemškutarji. Njena pristaša dež. glavar Detela in dež. odbornik Papež sta ugodila v zvezi z dr. Schafferjem pritožbi nemškutarjev in preprečila napravo samoslovenskih napisov. Ta čin je jasen dokaz, da ni našim konservativcem nič za narodnost, nič za slovenstvo, in da so vsak hip pripravljeni jo izdati, če imajo kako strankarsko korist od tega.

A šli so še dalje.

Deželni glavar Oton Detela, jeden prvakov konservativne stranke, je začetkom meseca septembra brzojavno pozdravil v Belipeči zbrane najhujše sovražnike slovenskega naroda, tako imenovane nemške nacijonalce. Ti so se zbrali na slovesno otvoritev šole, katero je ustanovil nemški šulverajn, da bi se v njej ponemčevali slovenski otroci. In slovenski glavar Detela je te ljudi pozdravil ter izrekel željo, naj bi imela šola kar največ uspeha, naj torej kolikor več mogoče slovenskih otrok odtuji veri in narodu.

Ta dejanja kažejo jasno, kakšni so nagibi konservativne stranke, ki bi pri bližajočih se volitvah rada pomagala k zmagi svojemu kandidatu.

Kandidata take stranke ne more voliti noben pošten Slovenec.

Notranjski volilci! Spomnite se slavne zmage pred dvajsetimi leti, ko ste premagali grofa Hohenwarta vzlic

---

Župan ga debelo pogleda. „Kaj še ti pade v glavo? Zopet popravljanje! Zdaj je treba na cerkvi kaj popraviti, zdaj na šoli, občina pa plačaj vse. Kje si vzame toliko denarja? Sveti Jurij se tudi že bliža, pa bo zopet dosti stroškov. Mejnike moramo ogledati, in veš, da vsakdo gleda, da bi tudi njega kaj doletelo. Tu, vidiš, dobil sem pisanje od slavnega glavarstva (pri tem privzdigne kučmo), da moramo varčno gospodariti s srenjskim imetjem — vi pa ne pustite človeka z lepa pri miru. Ljubi moj, potem pa bodi hudir za župana v srenji, a ne človek. Popravi si plot in vratica sam.“

„Gospod župan, jaz sem se že naveličal tega večnega popravljanja; stvar že potrebuje drugega doktorja. Vratica nimajo kovanja, koli v plotu so tudi že gnili, da morejo praseta — ne zamerite, — da moram tako govoriti pred tem božjim darom tukaj“, pravi pastir, kažoč na kruh na mizi — „iz cele vasi na moj vrt kakor na občinski pašnik. Tam pa oglodajo in izpodkopljejo vsa drevesa, da ima občina gotovo večjo škodo.“

„Hm, hm!“ maje župan z glavo. Dene jedno roko na hrbet, z drugo drži se za brado ter hodi s povešeno glavo po sobi gori in doli, kakor da bi premišljeval kako filozofsko vprašanje.

„Ko bi jaz ne vedel,“ nadaljuje Tomaž prekanjeno, „da imate Vi, gospod župan, radi vse v redu, kakor po hiši tako tudi v srenji, mislil bi si: Zlodej poberi ta drevesca, saj niso moja, in pustil bi plotu, naj naredi, kar hoče, naj stoji ali pa leži. Ko bi bil, kakor so mnogi hoteli, Majaron za župana, bi se ne poganjal tako ne, ker vem: kdor ne zna s svojim gospodariti, se za tuje niti ne zmeni ne.“

Župan se posmeje in prikima z glavo: „A res, kaj sem hotel reči. Jaz, veš, že davno nisem šel tam okolo tvoje bajte. Bilo je blato in vrhu tega ima človek s tem uradovanjem zmerom dosti posla: pa ko bi bil to videl, dal bi bil že zdavna popraviti. Veš kaj, jaz sam, kakor postava ukaže, v tej zadevi ne morem ničesa opraviti; — bodi tako dober in skoči po starašine in občinske može. Tudi Majarona pokliči, da ne bo šuntal vedno proti meni. Reci

vsemu pritisku in si pred vsem slovenskim svetom osvetlili lice. Zopet lazijo okolu vas ljudje, ki so hlapci Hohenwartovi, a ne slušajte jih, ampak volite, kakor vam ukazuje vest, kakor vam veleva vaše rodoljubje in Vaša korist. „Slovensko društvo“ Vam priporoča vrednega naslednika pokojnemu Kavčiču in Kraigherju. Dokažite, da ste možje in da si ne daste vzeti častnega imena: Zavedni Notranjci.

Politični pregled.

Začelo se je zopet živahno politično življenje in ko bi hoteli zabeležiti vse količkaj važne dogodbe, napolnili bi s tem ves list. Naš **državni zbor** se je sešel dne 16. t. m. Zborovanje bo dolgo, zakaj vlada je pripravila jako mnogo gradiva, ki se pa seveda ne bo vse rešilo. O volilnega reda preosnovi se tudi slišijo nekaki glasovi, a splošno se misli, da je to le pesek v oči. Pa tudi zunaj državnega zbora se godé zanimive reči. Poljaki, ti najvernejši pajdaši nemško-judovskih liberalcev, so v velikih škripcih. Imeli so v Lvovu razstavo, pri kateri so razodeli, da hočejo obnoviti poljsko kraljestvo razdeljeno mej Avstrijo, Rusijo in Nemčijo. Oni so torej le pogojni Avstrijci, kadar pa pride ugodni trenotek, se bodo izneverili črno-rumeni cesarski razstavi. In ti Poljaki so steber sedanje vlade. Pač čudno, da nosijo v Avstriji zvonec tisti narodi, ki so cesarju najmanj udani. Velik del Nemcev dela za to, da bi se Avstrija pridružila Pruski; Italijani bi se radi odcepili in pridružili italijanskemu kraljestvu, Poljaki pa obnovili svojo državo. Samo Slovani smo cesarju in državi zvesto udani, zato pa se nam tudi tako dobro godi, da se Bog smiluj. — Nemci so med seboj v vednem prepiru, kar se je najbolje pokazalo te dni, ko se je na Gorenjem Štajerskem volil državni poslanec. Zmagal je levičarski kandidat. — Na **Ogerskem** je vlada zmagala s svojimi cerkveno-političnimi načrti, pa njen položaj je vzlic temu jako neugoden, kajti njena večina v drž. zboru se je zdrobila in to je za vlado velika nevarnost. — **Bolgarsko** sobranje se snide koncem tega meseca, in tedaj se pokaže, ali se hoče Bolgarska res porazumeti z Rusijo, ali pa je Koburžan le uprizoril komedijo. — **Srbski kralj** je sedaj na potovanju. Prišel je v Budimpešto, kjer je gost našega cesarja, od tod pa pojde v Berolin. Namen temu potovanju je, da bi se Srbija pridružila trozvezi. — Na **Nemškem** pripravljajo neke ostre zakone zoper socijalne demokrate. — V **Belgiji** so se te dni vršile volitve v državni zbor in sicer prvič po novem splošnem volilnem redu. Zmagala je sicer klerikalna stranka, a le ker se liberalci in socijalisti niso mogli zjediniti. Vladna večina pa je prav majhna, dočim so socijalisti dobili primeroma mnogo mandatov, katere so odvzeli največ liberalcem. — Vojni mej **Kitajsko** in **Japonsko** še ni konca. Evropske države se niso mogle zjediniti na to, da bi vojskujoči se državi prisilile, skleniti mir. Japonci so Kitajce do cela pobili in se pripravljajo zavzeti glavno kitajsko mesto Peking. — **Ruski car** je baje tako bolan, da mu ni nobene pomoči več. Bog mu bodi milostiv!

---

jim, naj pridejo za trenutek k meni. Danes so že tako doma — sv. Jožef je.“

Pastir odide. Župan pa si obleče lepšo suknjo, posadi se na stol in začne zopet brati.

Kmalu se začno starašine zbirati. Župan je sprejema, podava jim stole ter hodi gledat k oknu, če drugi že gredo. Zadnji pride Majaron. Ko so bili vsi vkup, začne predstojnik; „Tako, možje, dal sem vas poklicati, da vam povem, kaj bi rad naš čednik. Pravi, da mu plot pri vrtu razpada, da se mu večkrat praseta vanj ukradejo — ne zamerite — pa, da se mora to popraviti. Naša občina ima, kakor veste, velike stroške — ali kaj hočemo? Ali hočemo pustiti, da plot segnije in razpade popolnoma? Zato mislim, da pojdimo pogledat, in kakor se bo vam zdelo, tako jo ukrenemo.“

Vzamejo kape ter gredo počasi proti bajti. Otroci plazijo se od daleč za njimi radovedni, kaj bo? Stara Mihovka vidi vse to skozi okno in pošlje hitro na pozvedbo.

Ko pridejo k bajti, postavijo se k plotu, tresejo ga drug za drugim, pregledujejo stebriče in vratica in ko so vse do dobrega ogledali, vprašal je župan: „No, možje, kaj je vaša misel?“

Starašine gledajo pred se in molčé, dokler se ne oglasi jeden: „No, slabo je to.“

„Res slabo, da lehko vse na kup pade,“ pritrdijo drugi.

„Jaz bi mislil, sosedje,“ reče Majaron, „da plot do jeseni še obstane. Res je, da se že guga — ali, ko bi se vse, kar je slabega, hitro popravilo, kam bi prišli?“

„Kam denete pa vrata? Ali bodo celo leto tu ležala?“ vpraša župan jezen, da mu kljubuje Majaron. „Saj je kovanje že vse odpadlo.“

Dolgo so jo ugibali. Nazadnje spoznajo, da plot za letos še obstane; vrata pa, menijo, naj popravi kovač, da se bo mogel zapirati vrt.

„Takó Tomaž“, ukazuje konečno župan, „pojdí po kovača, da nam pové, kako in kaj, pa da se hitro dela loti. Kar moreš danes narediti, ne odkladaj na jutri.“

Slovenske in slovanske vesti.

(Nov domovinski zakon.) Stara je tožba, da je sedanji zakon o domovinski pristojnosti slab in da nalaga občinam neopravičena bremena. Po sedanjem zakonu se sploh nikdar ne zgubi domovinska pristojnost. Časih je kdo pristojen v kako občino, katere sploh ni nikdar videl. Koliko je na pr. rojenih Tržačanov, ki imajo domovinsko pravico na Notranjskem. Koliko je ljudij, ki so v prvi mladosti zapustili domovinski kraj, vse svoje življenje bivali na tujem, na starost pa prišli v rodni kraj nazaj in domačini so morali ali zanje ali za njih otroke skrbeti. To v nebo kričečo krivico hoče vlada odpraviti. Predložila je državnemu zboru zakonski načrt, kateri določa: Če kdo v kaki občini deset let prebiva in tam davke plačuje, zadobi tam zastonj domovinsko pravico, če pa kdo ne plačuje davkov, jo zadobi, ako prebiva v kaki občini petnajst let.

(Slovenski poslanci v državnem zboru.) Dne 16. t. m. se je zopet sešel državni zbor. Doslej sta bili še-le dve seji. Slovenskih poslancev čaka v tem zasedanju obilo dela. Posebno hud boj bo zaradi slovenske gimnazije v Celju. Ministerstvo je pripravljeno ustanoviti v Celju malo gimnazijo z nemškim in slovenskim učnim jezikom. Nemci pa se temu z vso silo in s tako srdidostjo ustavljajo, kakor da jim gre za glavo. Priložnosti, storiti kaj za svoje volilce še niso imeli naši poslanci, samo dr. Gregorec je preskrbel prebivalstvu v gorenjeradgonskem in ljutomerskem okraju primerno podporo.

(Notranjska volitev.) O deželnozborski volitvi na Notranjskem govorimo na uvodnem mestu. Tam smo navedli le nekatere reči, ki govoré zoper takoimenovane konservativce, a kdor uvažuje te besede, ne more glasovati za konservativnega kandidata. Konservativci se pa tudi ne upajo na dan s svojim pravim kandidatom. Na ime Fr. Modica iz Lahovega lové sicer volilce, a pravi njih kandidat je župnik Podboj iz Planine, tisti, ki je lani z nemškimi pismi lovil slovenske župane. Gospod Modic je sam pismeno in ustno izjavil, da ne sprejme kandidature. Zavedni Notranjci, ne dajte se slepiti, ampak volite soglasno kandidata „Slovenskega društva“.

(Dvorni svetnik Šuklje.) Poslanec dolenjskih mest gospod Šuklje se je konečno vender dokopal do dobre državne službe. Postal je ravnatelj zaloge šolskih knjig z naslovom in s plačo dvornega svetnika. Ta služba nima nikake politične važnosti, dala se je gospodu Šukljeju kot nagrada za velike usluge, katere je izkazoval vladi v deželnem zboru kranjskem in v državnem zboru. Soglasno pa se prizna, da ta služba ni v pravem razmerji s pomenom, kateri je imel Šuklje za vlado. Za sedaj obdrži Šuklje svoj mandat in bo seveda še zvesteje za vlado stopical kakor doslej. Narodu slovenskemu to gotovo ne bo na korist.

(Efektna tombola.) Ministerstvo je dovolilo gasilnemu društvu v Mokronogu, da sme prirediti l. 1895. efektno tombolo, katere dohodek je namenjen za napravo gasilnega orodja.

(Potovalna predavanja.) Po naročilu deželne vlade je predaval okr. živinozdravnik gosp. Otmar Skale v raznih krajih Novomeškega okraja, kako treba ravnati

---

Pastir uboga hitro, starešine si mej tem ogledujejo njegovo bajto.

„Streha je zopet slaba“, reče eden.

„Eh, dovolj je dobra“, odgovori drugi. „Na šoli je še slabša.“

„Res, kar je občinskega, je skoro vse podrtija. Fajfke tobaka ni vredno vse vkup,“ zbada Brentač.

„Kakeršno sem dobil, takošno je,“ opravičuje se župan. „Ker moji predniki niso ničesar naredili — jaz vsega tudi ne morem kar nakrat.“

Mej tem je prišel kovač, ves okajen, v usnjatem predpasniku. Držal se je na smeh že od daleč.

„Gospod mojster,“ reče župan (kedar govori kot uradna oseba, imenuje vsakogar, kakor se tiče), „poglejte si vender malo ta vratica. Ali jih hočemo dati popraviti — kaj jim manjka?“

Kovač jih pogleda pak sune z nogo: „Tem vraticam? — Nič druzega, kakor nove late, novo kovanje in kljuka, da se nasade.“

Starešine se zasmejejo. Kovač, videč, da se župan kislo drži, dodà popravljaje: „Ali če bi novo kovanje naredil, celó malo zbil ter k temu še kljuko dodal, moralo bi to — ni hudir — še nekaj časa obstati.“

„No, vzemite to seboj in primite se dela,“ reče župan. „Kdaj bodete gotov?“

„Kdaj? Hm, za uro je to vse storjeno. Čednik, nesite jih k meni.“ (Na sv. Jožef tam ni praznik. Op. prel.)

Odide, župan pa razlaga starešinam, da se mora delo poleg postave sprejeti kot gotovo.

„To pa zopet ne vrže račun, da bi šli za ta kratek trenutek domov“, reče drugi starešina. „Pojdimo raje na vrček piva, saj je blizu krčma.“ Ker so tudi drugi te misli, meni župan: „No, če prav hočete, na vrček piva že gremo lahko, saj že tako za to komisijo ne vzamemo dnin (dijet). To kapljo vam že lahko plačam iz občinskega.“

In gredo mimo vodnjaka, okolo Petra, Majarona in Brentača k židu. Ta, ki je bil tudi mesar, imel je pivo, vino, žganje — kar je kdo hotel. Ko vidi, da gredo starašine, odpre vrata, pozdravlja je podavajoč jim roko in vpraša: „Kaj bo gospodom ljubo?“

„No, dajte nam, gospod Štern, tri bokale piva,“ reče župan. „Imamo neko občinsko stvar, pa moramo čakati, zato prišli smo k Vam na kapljo, da nam ne bo dolg čas.“

„Vam dolg čas! gospod župan! Saj ste šaljivec — khomikr!“ smeje se žid ter odide. Prinese pivo: „Prav od čepa, gospodje, kakor nalašč.“

z domačo živino, kako urejati hleve, o živinski soli in nje koristi, kako ravnati proti kužnim živinskim boleznim, o prevarah pri trgovini z živino itd. Povprek je prihajalo po 100 osob k vsakemu predavanju. Nekatere stvari je predavalec razkazoval tudi praktično. Kmetovalci so bili s tem prav zadovoljni in so izrekli željo, da bi se še večkrat ponavljala.

(Razstava prašičev v Novem mestu) bo v torek 23. t. m., t. j. na dan semnja sv. Lukeža.

(Vinogradarstvo.) V Št Jerneju na Dolenjskem je kupila tamošnja kmetijska podružnica zemljišče, na katerem hoče nasaditi vinograd z amerikanskimi trtami. Vinograd bode meril 6854 m². Deželni odbor je dovolil 120 gld. podpore. Podružnica je prosila tudi za državno podporo. Sploh deluje podružnica, katere načelnik se je izšolal v vinarski šoli v Klosterneuburgu, prav blagodejno. V poslednjih letih so že mnogi posestniki začeli zopet zasajati opustošene vinograde z amerikanskimi trtami, ko so videli dobre uspehe, katere so dosegli sosedje.

(Vinarsko zadrugo v Krškem) snujejo nekateri rodoljubi. Nje namen bi bil tudi ta, da ustanovi večjo amerikansko trtnico, v kateri bi se vzgojevale cepljene trte in se razpečavale v širše kroge.

(Slovanščina pri sodiščih na Primorskem.) Vsled ukaza pravosodnega ministerstva je Tržaško višje deželno sodišče naročilo nekaterim okrajnim sodiščem po Istri, da morajo tekom ednega meseca napraviti dvojezične napise in si naročiti dvojezične pečate ter tiskovine. Da se v ta pravični višji čin zaletavajo z največjim srdom in hrupom ter krikom italijanski listi, je umevno. Tudi razni iredentarski mestni zastopi hrumé proti temu pravičnemu ukazu. Zares uboga para je Slovan, naj mu se dá še kaj tako potrebnega, ne, nenasitljiv Lah oziroma Nemec mu ne privoščita, češ za Slovana ni treba pravice, zanj je dobro, da se nadalje krivično proti njemu postopa.

(500letnico ustanovitve župnije) praznovali bodo prihodnje l. 1895. v Šmartnem pri Litiji.

(Slavnost odkritja) Valvazorjevega in Hočevarjevega spomenika združeno s slavnostjo ustanovitve nove župnije so slovesno praznovali dne 6. in 7. okt. t. l. v Krškem.

(O družbi sv. Cirila in Metoda) trosi glasom tržaške „Edinosti“ mej kranjsko duhovščino nekdo nečuvene in vsake obsoje vredne vesti, na katerih ni pičice resnice in ki imajo le namen, prekoristni naši šolski družbi škodovati. Za danes le toliko, ker upamo, da se bode temu brezvestnežu od poklicane strani odločno na prste stopilo in se mu enkrat za vselej zaprla sapa za ednake perfidnosti.

(Ravnopravnost na Primorskem.) Po dolgoletnih prizadevanjih slovenskih in hrvatskih poslancev je pravosodni minister končno vender vsaj deloma ugodi želji slovenskega prebivalstva na Primorskem. Zaukazal je, da se morajo — izvzemši Trst, Buje in Červinjan — pri vseh sodiščih na Primorskem napraviti dvojezični napisi italijansko-slovenski, oziroma hrvatski, takisto tudi pečeti, a omisliti si imajo dotična sodišča tudi dvojezične tiskovine. S to naredbo še nikakor ni ustreženo našim zahtevam gledé ravnopravnosti pri sodiščih — da o drugih uradih niti ne govorimo — zakaj vzlic vsi važnosti napisov — slovensko uradovanje je vender

---

Starešine podajajo si drug drugemu vrče, a žid si mane roke in vpraša je: „Morda se vam bo ljubilo tudi kaj prigrizniti? Imam teletino, nekaj posebnega! Pri moji duši, (a misli si: duša ni moja, ampak božja, torej prisega ne velja), škoda bi jo bilo dati komu drugemu. Vam pa, gospodje, bi jo že privoščil.“

Župan molči in drugi tudi. Za trenutek oglasi se Majaron: „No, prinesite za me jedno porcijo.“

Žid zakliče v kuhinjo: „E šene Portion!“ in dekla prinese na krožniku kos teletine z zeljem, da se je srce smejalo. Dišalo je, da je bilo veselje. Drugi ga gledajo od strani, in župan, ko je bil parkrat pomežiknil po Majaronovem krožniku, reče nazadnje: „No, možje, ako bi radi vsak košček — dijet tako ne vzamemo — jaz bi proti temu ne imel ničesar. Snejmo še mi po košček!“

„Košček bi res ne škodil,“ reče jeden, drugi pa mu pritrdijo.

„Prinesite jim tedaj, gospod Štern, vsakemu košček. Jaz plačam!“

„Sluga“. Žid leti v kuhinjo in za trenutek začne nositi z natakarico na mizo. Ali porcije izimši županovo, že niso bile več tako obilne, kakor je bila Majaronova, katera je bila le za vado.

Jaz mislim, da vsakdo vé, kako po mesu vleče pijača.

Zato si ukažejo občinski možje vrče napolniti, „repete“ in „da capo“, in ko pride kovač naznanit, da so vratica gotova, bil je že ves občinski odbor židane volje. Jeden mu reče: „Obesite jih kam tje, saj so dobra.“

„To pa ne,“ protestuje župan, „jaz moram to pregledati.“

„Tu pri vratih so,“ reče kovač.

Župan gre ven, ogleda si vratica in ko se vrne v krčmo, reče: „No, že obstanejo! — Koliko pa ste zaslužili, kovač?“

„Šest desetic“, odgovori sajevec.

„Pridite v nedeljo po nje — tu pa pijte.“

In kovač in sosedje pijejo ga do Ave Marije. Ko je pa zvečer župan delal račun z židom, rekel je Štern: „Malenkost, gospod župan — 12 gld. 54 kr.“

„Kaj toliko?“ čudi se župan.

„Pojdite, pojdite! Škoda, da ste tako moder mož! Drugi so uživali in vi nočete? Vsaj plača to srenja!“

„No, res je!“ Dijet ti možje krupalovski pa vender le niso vzeli! — —

Tako se gospodari po nekaterih občinah. V šoli ni potrebnih pomočkov k učenju. — In če je treba kaj za cerkev plačati, drži se občinski odbor kislo, kakor da bi bilo Bog vé kaj.

„Slovanska knjižnica“.

prva stvar, katere pa, žal, sedaj nimamo pričakovati. Tudi nas močno skeli, da ta ukaz ne velja za Trst. Pod tržaško sodišče spada vsa okolica mesta Trsta, ki je izključno slovenska, pa tudi v samem mestu živi izdatna slovenska manjšina, a vender je vlada neče priznati. Rečeni naredbi o napisih pa so se Italijani z vso silo uprli; dež. odbor isterski in posamični občinski zastopi so že slovesno ugovarjali, češ, da so dvojezični napisi nepotrebni, da pomeni to slovanjenje italijanske (!) Istre, in kar je še več takih cenenih puhlic. Ponekod so bile celo hrupne demonstracije, tako v Piranu, kjer je vodil razgrajalce kanonik Dominik Vidali. Na to, da bi vlada svojo naredbo preklicala, pač ni misliti. Tudi Italijani tega ne pričakujejo, zato pa silijo svoje poslance, naj začnejo v državnem zboru proti vladi boj.

(**Volilski shod**) skicala sta na minolo nedeljo v Slovensko Bistrico štajerska poslanca dr. Radej in Robič. Dobro obiskan shod je z odobravanjem vsprejel resolucijo, ki izraža nezaupanje v sedanjo koalicijsko vlado in zahteva od spodnještajerskih slovenskih državnih poslancev, da izstopijo iz Hohenwartovega kluba ali pa odložé svoje mandate. Državni poslanec Robič je obljubil s častno besedo, da izstopi iz Hohenwartovega kluba, če slovenske paralelke na Celjski gimnaziji ne bodo v proračunu, ki se še tekom tega meseca predloži drž. zboru, oziroma če bi bila dotična točka v odseku ali v zbornici odklonjena.

(**Shod volilcev**) sklical je na minulo nedeljo dež. in drž. poslanec g. Ivan Nabergoj v Škednju pri Trstu. Shod je bil nepričakovano dobro obiskan. Poslancu se je ednoglasno izrekla zaupnica in se mu z navdušenimi živioklici izrekla še posebna zahvala, da je izstopil iz Hohenwartovega kluba.

(**Novo šolsko poslopje**) so slovesno blagoslovili dne 7. t. m. pri sv. Ani pri Tržiči.

(**Otroški vrtec**) v zvezi z vnanjo dekliško šolo dovolil se je ustanoviti čč. Uršulinkam v Škofji Loki.

(**Občinske volitve v Podgradu**) v Istri so se konečno vendar le razpisale, dasi tudi pozneje, kakor zahteva zakon. Da bodo vrli Podgrajani pri teh volitvah pokazali se vrle rodoljube in z zopetno izvolitvijo dali zadoščenje prezasluženmu prejšnjemu županu gosp. Slavoju Jenko-tu, se nadejamo.

(**Vinarska zadruga isterska**) v Pulji je dobila od poljedelskega ministerstva 4000 gld. podpore. Ministerstvo je odredilo, da se bode povišala do 8000 gld. Znano je, da se je svojedobno italijanski kulturni svet v Poreču izjavil ministerstvu proti vsaki in tudi najmanjši podpori.

(**Slovenska obrtno-nadaljevalna šola v Gorici.**) Svoj čas se je v Gorici ustanovila italijanska obrtno-nadaljevalna šola, kateri je naklonila dežela izdatno podporo s pogojem, da se ustanove slovenske vsporednice, če bi bile potrebne. Potrebne so postale že davno, a Italijani jih le niso hoteli ustanoviti. Zato so goriški Slovenci sklenili, da si sami ustanové tak zavod in poslanec grof Alfred Coronini jim je v to svrho obljubil izdatno podporo. V lanskem zasedanju dež. zbora goriškega se je vsled mlačnosti nekaterih slovenskih poslancev posrečilo Italijanom preprečiti, da dežela ni tej šoli naklonila zahtevane podpore. To pa delavnih rodoljubov goriških ni uplašilo. Poskrbeli so vse, kar je treba za šolo, in prosili vlado dovoljenja, da se odprè. Vlada je že sklenila dati to dovoljenje in tudi primerno podporo in ker se tudi dež. zbor ne bo mogel upirati, dobé Slovenci v Gorici v kratkem šolo, kakor je vsled lastne naše krivde nima niti bela Ljubljana.

(**Zveza slovenskih posojilnic**) je priredila dne 3. t. m. v Celovcu shod zastopnikov koroških posojilnic. Pod vodstvom predsednika zveze g. posl. M. Vošnjaka se je zbralo precejšnje število zastopnikov, ki so se posvetovali o raznih, za posojilnice važnih stvareh.

(**Vrl mož**) Due 11. t. m je umrl v Ilirski Bistrici posestnik Ivan Evangelist Tomšič, kateri je razven drugih volil svojim sorodnikom, zapustil tudi lepe svote za narodne in druge dobrodelne namene: Čitalnici v Il. Bistrici 1500 gld.; krajnemu šolskemu svetu v Trnovem 1500 gld.; ustanovi za jednega dijaka v Il. Bistrici ali iz okraja 2000 gld.; ubožnemu zavodu v Il. Bistrici 2000 gld.; cerkvi v Il. Bistrici 1500 gld., cerkvi v Trnovem 300 gld.; redovnicam v Trnovem 200 gld.; za večne svete maše v Il. Bistrici 3500 gld.; revežem v Bistrici 100 gld.; „Narodnemu domu“ 100 gld.; „Slovenski Matici“ 100 gld.; Ciril in Metodovi družbi 200 gld.; „Radogoju“ 100 gld. To so pač lepi darovi in hvaležnost moramo izraziti možu, kateri je tudi pri življenji bil splošno čislan. Lahka mu zemljica!

(**Slovenci v Ameriki.**) Vrlo, vse pohvale in podpore vredno glasilo slovenskih delavcev v Ameriki, Novojorški „Glas Naroda“ je dne 20. m. m. slavil obletnico svojega obstanka. Požrtvovalnost izdajateljeva je premagala vse velike ovire in sedaj je listu zagotovljen obstanek, če ga bodo rojaki onstran in tostran oceana zadostno podpirali. „Glas Naroda“ je dobro pisan in spretno uredovan. V prvi vrsti namenjen slovenskim delavcem, zastopa seveda pred vsem njih gospodarske interese, neti in budi pa tudi narodno zavednost in brani katoliško vero, stoji torej na pravem slovenskem stališču. Ker je list s svojimi dobrimi poučnimi in vzpodbudnimi spisi storil že mnogo koristnega za slovenske naše rojake v Ameriki, ker jim gre na roko z dobrimi sveti in dejanji tudi v konkretnih slučajih, bi bilo samo v korist ameriškim Slovencem, da se ga trdno oklenejo in ga krepko podpirajo. — „Glas Naroda“ deluje tudi največ za to, da se ustanovi v Ameriki „slovenska unija“, katera bi podpirala slovenske delavce v gotovih slučajih, ko nimajo zaslužka. Taka organizacija bi bila velike važnosti za ondotne slovenske delavce, in prav iskreno želimo, da se uresniči. „Glasu Naroda“ pa kličemo iz stare domovine: „Le tako naprej in na mnoga leta!“

(**Posebna kmetijska družba za Spodnji Štajer.**) Ker štajerska kmetijska družba zanemarja slovenski del dežele in se vse premalo briga za spodnje Štajersko, se vedno bolj širi misel, da se ustanovi posebna kmetijska družba za štajerske Slovence. V tem oziru so dali Tržaški Slovenci že dober vzgled, ko so si ustanovili iz istih

vzrokov svojo kmetijsko družbo. Štajerskim Slovencem pač ne bode težavno, da jih posnemajo.

(**Dobra knjiga.**) V zalogi knjigarjev Kleinmayr in Bamberg v Ljubljani je izšla lično natisnena, 144 stranij obsežna knjiga, katero toplo priporočamo. Naslov ji je: „Zlate jagode. Zbirka basnij za slovensko mladino in preprosto ljudstvo. Nabral Anton Kosi.“ Basni, ki so zbrane v tej knjigi, so poučne in zabavne ter zlasti za mladino kaj primerne. Cena knjigi je 60 kr.

Razne vesti.

(**Velikansko izabelno trto**) ima posestnik Fran Žunkovič pod Črno Goro na spodnjem Štajerskem. Trs je napeljan pod hišnim kapom in je dolg 22 metrov. Na njem je vsako leto nad 500 lepih grozdov. Stara je trta kakih 8 let.

(**Proti ponarejevalcem vina**) se je pričelo postopati strogo v tržaški okolici. Mestni fizikat v Trstu je izjavil, da je uporaba tamarinda pri izdelovanju umetnega vina zdravju škodljiva in je prepovedal izdelovanje tacega vina v Barkovljah. Dvema vinskima trgovcema, ki nista imela predpisanih koncesij, sta se zaprli njuni tovarni, v katerih se je delalo ponarejeno vino.

(**Redek lovsk plen.**) V Smledniku ustrelil je nedavno baron Fran Lazarini krasen eksemplar beloglavega jastreba. Jastreb bil je z razprostrtimi krili 2 m 60 cm širok in od kluna do kraj repa 1 m 17 cm dolg. Redka ptica hotela je menda prenočiti na razvalinah Smledniškega gradu, kjer je bila ustreljena. Beloglavi jastreb se na Kranjskem le redkokedaj zasledi, v ravnini pa, kakor sedaj, se ga sploh še ni opazovalo.

(**Roparski napad.**) Te dni ponoči je v Borovnici vstopil v mešani vlak neki Karol Topolovec ter skušal mej vožnjo okrasti neko spečo ženo. Ta je začela klicati na pomoč, a še predno je prišel sprevodnik, jo je Topolovec z nožem sunil v desno roko. Topolovca so v Rakeku izročili orožnikom.

(**Pred Celjskimi porotniki**) sta bila Neža Romih in Ivan Sakšek jednoglasno nekrivima spoznana umora Ane Romihove in oproščena.

(**Na smrt obsojena**) sta bila pred Celjskimi porotniki zaradi zavratnega umora Ivan Repatec in Ana Rainer.

(**Povodnji na Štajerskem.**) Po vsem srednjem Štajerskem in v nekaterih krajih Gornjega Štajerja so nastale te dni velike povodnji, ki so prouzročile silno škodo. V Göstingu poleg Gradca je bila nastala velika nevarnost za ves kraj. Ceste so bile v raznih krajih preplavljene in poškodovane. Podrlo se je tudi več mostov in je železniški promet na nekaterih stranskih progah bil ustavljen.

(**Roparsk napad.**) V Mariboru je napadel te dni proti jutru neznan lopov neko prodajalko sadja, ki je prenočila na velikem čolnu in imela precejšnjo vsoto denarja pri sebi. Ker je žena klicala na pomoč, je napadalec zbežal, pustil pa je nekaj obleke in listin, iz katerih se je dognalo, da je že večkrat kaznovani postopač Gabriel Alt.

(**Mlada morilka.**) V Wallhofu v Kurlandiji je umorila 14letna kravja pastarica svojo mlajšo tovarišico. Starejša je ukradla nekatere stvari, kar je mlajša ovadila. Zaradi tega je bila tatica tepena in je sklenila, da se osveti. Ubila je svojo tovarišico s kamenjem in nje truplo zagrebla, kar je obstala po daljšem tajenju. Mlado morilko so izročili sodišču.

(**Ponarejene krone.**) Opazilo se je, kakor poročajo razni listi, da se je vtihotapila iz Švice na Avstro Ogersko cela množina ponarejenih kron. Te krone so našim pravim tako zelo podobne, da jih je komaj ločiti. Za ponarevanja obstoji najbrže v Švici popolna tovarna. Tudi glede vsebine srebra, katerega je v kronah za 26 kr., so te ponarejene krone skoro ednake pravim. Da se zabrani nadaljno utihotapljenje tega ponarejenega denarja, pomnožile so se mejne straže in konzulatom v Švici se je naročilo, da po svojih močeh zasledujejo ponarejalce.

(**Čuden porod.**) S. Andralić, žena cestarja v Gjeverski Varivodi v Dalmaciji je dne 17. m m. porodila mrtvo dete, ki je imelo 4 roke, 4 noge, 2 glavi in jeden život. Dve uri po porodu, ki je bil jako težaven, je mati umrla.

(**Lek proti vratici.**) Zdaj ko ves svet govori o novem zdravilu proti kruti vratici, utegne čitatelje zanimati, kako se pripravlja ta lek, to je takozvani krvni serum Behringov. Če se difterijski bacili kultivirajo v bouillonu, se iz te kulture oddeli intenziven strup, ki je upravo uzrok bolezni. Ta strup se raztopi v karbolni kislini in se potem natančno izmerjena množina injicira kaki živali (konju itd.) pod kožo. Lahka bolezen, ki nastane, mine kmalu. Tako se nekoliko mesecev nadaljuje množeč vedno po malem množino vbrizganega strupa. Tako se žival navadi, da prenaša štirikrat tako veliko množino strupa, kakoršna bi umorila takoj drugo žival, s katero se ni ravnalo na ta način. Posebna zasluga Behringova je, da je dognal, da v krvi živalij, ki so se tako preparirale, je snov (antitoxin), ki prepreči in odstrani delovanje strupa. Ako se takim živalim pušča kri in se pusti potem nekaj časa v miru, padajo rudeče kapljice krvi na dno, na vrhu pa ostane neka tekočina, in ta ravno je serum, ki se odlije. Tekočina je svetlo žolta in ima v sebi protistrup, difterijin antitoxin. Ta serum, ki se pridobiva na omenjeni način, je „Behringov lek proti vratici ali difteriji.“

(**Grozen čin obupne matere.**) V Parizu se je pripetila nastopna strašna dogodba. Delavec Hoffmann je bil že dlje časa brez zaslužka in je pijančeval vsled tega. Rodbina njegova je bila v največji bedi. Te dni morala bi tudi iz stanovanja. Obupna mati kupila je na dolg oglja, položila svojih pet otrok na jedino slamnjačo, katero je še imela in je usmrtila sebe in otroke s ogljenim plinom. Ko je zvečer prišel Hoffmann domov, našel je vrata zaprta. Razbil je okno in našel ženo in otroke mrtve.

Poučne stvari.

Boj proti krompirjevi gnilobi.

Zaradi dolgega deževja gnije krompir po mnogih krajih Dolžnost kmetovalcev je, da izkušajo z raznimi sredstvi zabraniti, da se ta bolezen preveč ne razširi na polji, pa tudi tačas, ko krompir spravljajo in pa pozneje v kleti. S temi vrstami hočemo poučiti kmetovalce, kaj naj storé, da se to zlo preveč ne razširi.

Kako nastane in kaj je krompirjeva gniloba?

Človeško oko opazi gniloba že julija in avgusta meseca, če je dolgo deževalo. Krompirjevi listi dobe lise. Te lise so iz prva rjave, pozneje črne Rastline venejo in posahnejo. Temu je kriva glivica, ki jo je moči videti le s povekševalnim steklom. Kadar se glivice bolj razvijejo, odpadajo same na tla ali jih pa dež spere. Tako pridejo do gomoljev v zemlji. Če dolgo dežuje, smrdi po polji po gnilobi. Ko čutimo ta duh, vemo, da krompir gnije, če tudi ne preiskujemo gomoljev. Glivice, ki jih je dež spral na tla, prišle so v tla in se prijele gomoljev. Čim mečo kožo ima krompir, tem hitreje gnije in izpridi se tako, da ni za jed.

Krompir ne gnije jednako hudo po vseh njivah, po nekaterih niti ne gnije. Da krompir bolj ali menj gnije, mnogo je zavisno od tega, kako lego in prst ima njiva, kako je obdelana in s kakim gnojem je gnojena Že pri sajenji krompirja se torej lahko nekoliko pomaga, da ne bo preveč gnil in ne bode preveč škode, če bi tudi vreme pospeševalo bolezen. Sedaj pa vender ni čas, govoriti o tem, kako bi se krompirjeva gniloba odvrnila. Bolezen se je že začela, sedaj je le gledati, da se reši, kar se še rešiti da.

Kaj je storiti proti krompirjevi gnilobi, dokler krompir raste?

Ko je pred petdesetimi leti prvikrat gnil krompir, premišljevali so ljudje takoj, s kakimi sredstvi bi se dala preprečiti gniloba. Poskušali so več reči, ali vse so bile ali predrage ali pa pretežavne. Poleg tega pa tudi uspeh ni bil gotov. Šele poslednji čas se je našlo sredstvo, s katerim se škoda vsekako znatno zmanjša, naj se že bolezen popolnoma ne odpravi. Krompirjeve rastline se škrope z raztopino modre galice in apna. To sredstvo imenuje se tudi „Bordoško lužilo“. Sestoji pa iz modre galice, apna in vode in se rabi razno močno po tem, če je krompirjevo listje še nežno ali pa že trdo.

To lužilo se napravlja tako le:

1.) $1^1/_2$odstotno lužilo, to je 100 litrov vode, $1^1/_2$ kilo modre galice, 1 kilo apna.

2.) 2odstotno lužilo, to je 100 litrov vode, 2 kilo modre galice, $1^1/_4$ kilo apna.

Modro galico raztopi doma v vroči vodi in potem, če je voda blizu, šele na polji prilij vode, kolikor je še manjka. Apno moraš poprej zdrobiti in z gostim sitom očistiti vseh kamenčkov in peska, da se brizgalnične luknje ne zamaše. To tekočino škropi po rastlinah s tako škropilnico, s kakeršno škrope po vinogradih trte, kadar jih napade strupena rosa. Če je škropilnica dobro narejena, lahko poškropiš ž njo jedenkrat štiri vrste krompirja, če greš mej drugo in tretjo vrsto. Če je lužilo na polji, lahko dobro poškropiš v dveh urah jeden hektar, torej jeden dan pet hektarjev, kolikor krompirja sade le taki gospodarji, ki kuhajo špirit iz njega.

Seveda bi se prav za prav škropiti moralo že junija ali julija meseca, da bi se bolezen zabranila Pa tudi pozneje je še dobro škropiti po njivah, po katerih krompir šele gniti začenja. Kjer nimajo nosne škropilnice, naj pa vzamejo vodno brento, na katere dnu naj pritrde prteno cev s potlačenim ustnikom, da vsled pritiska voda s širokim curkom teče po rastlinah.

Stroški za škropitev niso veliki, pač pa je velika korist. Švicarski gospodarski list poroča, da se je na jedni njivi nekaj krompirja škropilo, nekaj pa ne. Kjer se je škropilo, bilo je na 48 kilo zdravega krompirja 1 kilo izprijenega, kjer se pa ni škropilo, pa na 34·5 kilo zdravega 6·5 kilo izprijenega.

Priporoča se tudi zmes zelene galice in apna. Tvrdka Dietsch in Kellner v Schönbergu priporoča moko iz rumene modre galice in salovca (menda zmes iz modre galice in magnezije).

Kmetovalci naj po malem poskušajo to in ono, a ne drže križem rok, ko jim bolezen končuje krompir.

Kaj je storiti proti bolezni, ko se krompir spravlja?

Gotovo je, da moča gnilobo jako pospešuje. Če ni suhega vremena, naj se čaka, da krompir popolnoma dozori, potem naj se pa, kakor hitro je mogoče, pokoplje. Krompirjevice ne smeš požeti dosti poprej, predno se krompir koplje, kajti to bi škodovalo pridelku. Koplje naj se krompir kolikor je mogoče ob suhem vremenu, ko vsaj ni dežja. Krompir naj leži kaki dve uri zunaj na polji, da se presuši. Glavna stvar je, da se krompir suh pokoplje in suh spravi. Krompir, ki se pokoplje ob mokrem vremenu, naj se pa posuši na svislih ali v kakem drugem prostoru, kjer veter prepihuje. Odbrati se mora lisast ali nagnil krompir od popolnoma zdravega. Rajši naj se jeden hektoliter nagnilega in sumnega krompirja več da živini, da se le gniloba mej drugim krompirjem ne zatrosi.

Nadalje odberi že na polji za seme dvakrat toliko krompirja, kolikor ga spomladi potrebuješ. S tem krompirjem, kakor sploh z vso zimsko zalogo, ravnaj pametno, da se ga ne prime bolezen.

Kühn je konstatoval, da so se gnilobne semenske klice razvile v kleteh na krompirji, ki je bil popolnoma nepoškodovan. Zato je mogoče in tudi dokazano, da popolnoma zdrav kropir naleze bolezen, če se z bolnim skupaj hrani.

Kako ravnati s sirom, da ne plesni.

Ugasi nekoliko živega apna ter ga presej, kadar razpade v prah, na prav drobnem situ. S tem apnom posuj sir, kadar delaš hlebce okoli in okoli. Apno pospešuje siru zorenje in ga varuje črvov, preprečuje plesen, na ukus pa ne vpliva.

Tržne cene v Ljubljani

dne 20. oktobra t. l.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	6	50	Špeh povojen, kgr.	—	64
Reč, „	5	—	Surovo maslo, „	—	70
Ječmen, „	5	—	Jajce, jedno	—	03
Oves, „	5	60	Mleko, liter	—	10
Ajda, „	7	—	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso, „	5	50	Telečje „ „	—	68
Koruza, „	7	—	Svinjsko „ „	—	66
Krompir, „	2	14	Koštrunovo „ „	—	36
Leča, „	10	—	Pišanec	—	35
Grah, „	16	—	Golob	—	16
Fižol, „	10	—	Seno, 100 kilo	1	96
Maslo, kgr.		92	Slama, „ „	1	70
Mast, „	—	68	Drva trda, 4 □metr.	7	—
Špeh frišen „	—	56	„ mehka, 4 „	5	—

Loterijske srečke.

Dunaj, dné 6. oktobra:	55,	49,	73,	66,	59.
Gradec, dné 6. oktobra:	87,	28,	21,	65,	42.
Trst, dné 13. oktobra:	56,	37,	3,	52,	79.
Linc, dné 13. oktobra:	29,	1,	50,	55,	30.
Praga, dné 17. oktobra:	34,	54,	55,	31,	42.
Brno, dné 10. oktobra:	1,	42,	32,	62,	75.

(13—9.

VSI STROJI ZA POLJEDELSTVO!

po najnižjih cenah pod najvgodnejšimi pogoji pošilja pod jamstvom in na poskušnjo.

IG. HELLER, DUNAJ

2/1 Praterstrasse Nr. 49.

Bogato ilustrovani 192 strani obsežni cenik v slovenskem in nemškem jeziku na zahtevanje takoj zastonj. Preprodajalci se iščejo.

Založba tovarne

pri

Franju Detter-ju

V LJUBLJANI

Stari trg št. 1.

Tu se dobivajo najbolji različni **kmetijski in drugi stroji,** posebno izvrstni

slamorezni stroji

(26—2) vsake vrste.

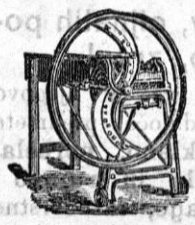

Dalje se dobivajo tudi **klinje** noži) za različne slamoreznice iz finega angleškega jekla, kakor tudi **vsakovrstni deli strojev.**

Za stroje se jamči.

Neobhodno potrebna za vsako gospodinjstvo je

Kathreiner-jeva Kneipp-ova sladna kava

z ukusom bobove kave

Ta kava ima zase nedosežено prednost, da se zamore odreči kvarnemu uživanju nemešane ali z surogati mešane bobove kave in da je moč prirediti mnogo **sladnejšo,** poleg tega **zdravejšo** in **tečnejšo** kavo. — **Neprekošena kot primesek k navadni bobovi kavi.** (38—22)

Priporoča se zlasti za gospé otroke in bolnike.

Osobito se je čuvati slabih posnemovanj.

Leb. Kneipp

Dobiva se povsod — ½ kile po 25 kr.

Odvetnik

dr. Janko Vilfan

je otvoril svojo

odvetniško pisarno

v (27—2)

Radovljici

v Klinarjevi p. d. Klemenovi hiši.

Za zimsko-hlevno-krmljenje!

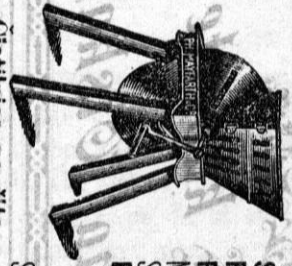

Stroje za pridelovanje krme,
Rezalce krme in rezanice,
Rezalce repe in krompirja,
Mline za debelo moko in za zmlinčenje,
Stroje za parjenje živinske klaje,
Premične stedilne kotlovne peči
za živinsko klajo i. t. d.

dalje:

Stroje za luščenje koruznih storžev,
Čistilnice za žito, — **Trieure-stroje za sortiranje,**
Stiskalnice za seno in slamo, ki se z roko gonijo, premične in nepremične, proizvajajo v najizbornejši; (:8—1) priznano dobri konstrukciji

PH. MAYFARTH & CO.

Ces. in kralj. izključlj. privil. tovarne kmetijskih strojev, železolivnica in parne fužine.

Dunaj, II., Taborstrasse št. 76.

Katalogi brezplačno. — Zastopniki in preprodajalci se iščejo.

V vsakej fari in krajni občini postavlja se razumna spoštovana in denarno zanesljiva oseba kot

zaupni mož

z dobrim postranskim zaslužkom. — Pismeno naj se pozveduje pod „201.191“, Gradec, poste restante. (5—17)

Peregrin Kajzelj

Stari trg št. 13 (3—18)

priporočam slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini svojo bogato zalogo

lestencev, oljnatih podob, zrcal,

kakor tudi vse v njegovo stroko spadajoče predmete na pr. **stekleno, porcelanasto belo in rujavo prsteno blago,** raznovrstne **svetilnice** viseče in stoječe,

Hermanove bliskovne svetilnice in prave krogljaste cilindre „Patent Marian“, katere imam samo jaz v zalogi za Kranjsko.

Prevzemam tudi vsa steklarska dela pri stavbah ter jamčim za solidno in točno postrežbo.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni ako se naroča **po pošti.**

Ubald pl. Trnkóczy

lekar zraven rotovža

v Ljubljani

priporoča:

Za želodec:

Marijinceljske kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld. 3 tuct. 4 gld 80 kr.

Odvajalne ali čistilne krogljice čistijo želodec pri zabasanji, skaženem želodci. — Škatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

Za prsa:

Planinski zeliščni ali **prsni sirop** za odraščene in otroke; raztvarja sliz in lajša bolečine, n. pr. **pri kašlji.** — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Za trganje:

Protinski cvet (Gichtgeist) lajša in preganja **bolečine v križu, nogah in rokah.** — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld 25 kr.

Vsa ta našteta in vsa druga zdravilna sredstva se dobivajo v

lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja

v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo. (14—11)

Vizitnice in kuverte s firmo priporoča „Narodna Tiskarna“.

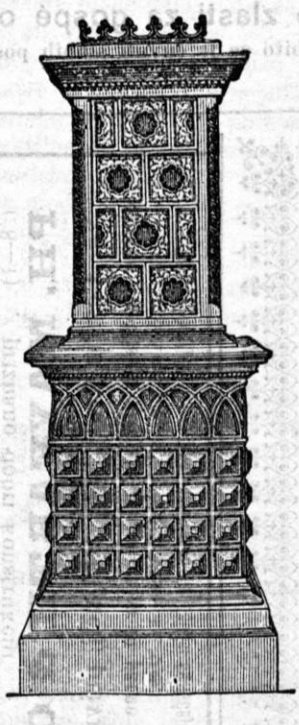

Odlikovan v Trstu 1882. Srebrna svetinja.

Tovarna peči in glinastih izdelkov

Avgust Drelse

Ljubljana (Kranjsko).

Vsakovrstne peči po najnovejši konstrukciji, bele in barvane od najboljšega blaga, elegantne in cene.

Cevi za dimnike natik z vetrovim ravnalcem. (2—19)

Okraski pri stavbah, **nakit** pri cerkvenih stropih in okrajkih, **neprežigljiva opeka** in vse v glinarsko obrt spadajoče stvari.

Izdaja „Slovensko društvo“ v Ljubljani. Odgovorni urednik dr. Ivan Tavčar. Tiska „Národna Tiskarna“ v Ljubljani.